

RE:FORM

KPEiK na nowo

Aktualizacja Krajowego Planu
na rzecz Energii i Klimatu:
czy jesteśmy gotowi na 2030 r.?

Okrągły Stół Instytutu Reform

Instytut Reform – kim jesteśmy?

- Instytut Reform – to **niezależny think tank** założony pod koniec 2021 r., który wspiera ciągłe doskonalenie procesu formułowania, wdrażania, monitorowania i oceny polityk publicznych w Polsce, Europie i na świecie
- Jednym z kluczowych obszarów działania Instytutu jest wsparcie **transformacji energetycznej oraz ochrony klimatu**.

Agenda

- 14:00 – 14:05** **Powitanie uczestników**
Zofia Wetmańska, Instytut Reform
- 14:05 – 14:20** **Aktualizacja KPEiK: ramy prawne i wytyczne KE**
Aleksander Śniegocki, Instytut Reform
- 14:20 – 14:35** **Aktualizacja KPEiK: priorytety Rządu RP**
Adam Długołęcki, Departament Strategii i Analiz,
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
- 14:35 – 14:50** **Rola KPEiK w dobrym zarządzaniu transformacją
do neutralności klimatycznej**
Aleksander Śniegocki i Zofia Wetmańska, Instytut Reform
- 14:50 – 15:00** **Komentarze interesariuszy:**
- Jakub Safjański, Konfederacja Lewiatan
 - Krzysztof Mrozek, Polska Zielona Sieć
- 15:00 – 15:50** **Dyskusja z udziałem wszystkich uczestników spotkania**
- 15:50 – 16:00** **Podsumowanie dyskusji**

Aktualizacja KPEiK: ramy prawne i wytyczne KE

KPEiK – podstawowe informacje

- Dokumenty wymagane przez unijne rozporządzenie w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu
- Przedstawiają informacje dot. **obecnych i planowanych działań państw członkowskich** w obszarach objętych unijną polityką energetyczno-klimatyczną, w szczególności pozwalają na:
 - określenie **wkładu danego państwa do ogólnounijnych celów** redukcji emisji, rozwoju OZE i poprawy efektywności energetycznej
 - koordynację **współpracy między państwami członkowskimi**.
- Zakres tematyczny podzielony na 5 wymiarów:
 1. **Obniżenie emisyjności**
 - Redukcja emisji
 - Energia z OZE
 2. **Efektywność energetyczna**
 3. **Bezpieczeństwo energetyczne** (dywersyfikacja, ograniczenie zależności od importu)
 4. **Wewnętrzny rynek energii**
 - Międzysystemowe połączenia elektroenergetyczne
 - Infrastruktura do przesyłu energii
 - Integracja rynku
 - Ubóstwo energetyczne
 5. **Badania naukowe, innowacje i konkurencyjność**

KPEiK – zasady aktualizacji (1)

- Rozporządzenie wyznacza wiążące terminy aktualizacji Planów. Najbliższe terminy:
 - 30 czerwca 2023 r. - projekt zaktualizowanego Planu przekazany do KE
 - 30 czerwca 2024 r. – finalna wersja dokumentu przekazana do KE.
- Pod koniec 2022 r. Komisja Europejska przedstawiła **wytyczne dot. aktualizacji Planów** ([link](#))
- **Kluczowe wytyczne:**
 - Zwiększenie ambitnych celów na 2030 r. w kierunku neutralności klimatycznej
 - Uwzględnienie nowych celów unijnych w planach krajowych
 - Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i przystępności cenowej energii – w kierunku bardziej odpornej unii energetycznej
 - Uwzględnienie odpowiedzi na kryzys energetyczny
 - Zapewnienie sprawiedliwej i uczciwej transformacji
 - Wymiar transformacji gospodarki oraz walki z ubóstwem energetycznym
- **Kwestie tematyczne:**
 - Przyspieszenie wprowadzania energii ze źródeł odnawialnych i wodoru
 - Wykorzystanie strukturalnych środków służących efektywności energetycznej
 - Wykorzystanie pełnego potencjału dwójakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej
 - Włączenie wymogów związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu
 - Poprawa planowania w sektorach użytkowania gruntów, leśnictwa i rolnictwa
 - Przeciwdziałanie emisjom metanu
 - Włączenie długoterminowego geologicznego składowania dwutlenku węgla
 - Wspieranie wymiaru badań, innowacji i konkurencyjności
 - Uwzględnienie celu neutralności klimatycznej

KPEiK – zasady aktualizacji (2)

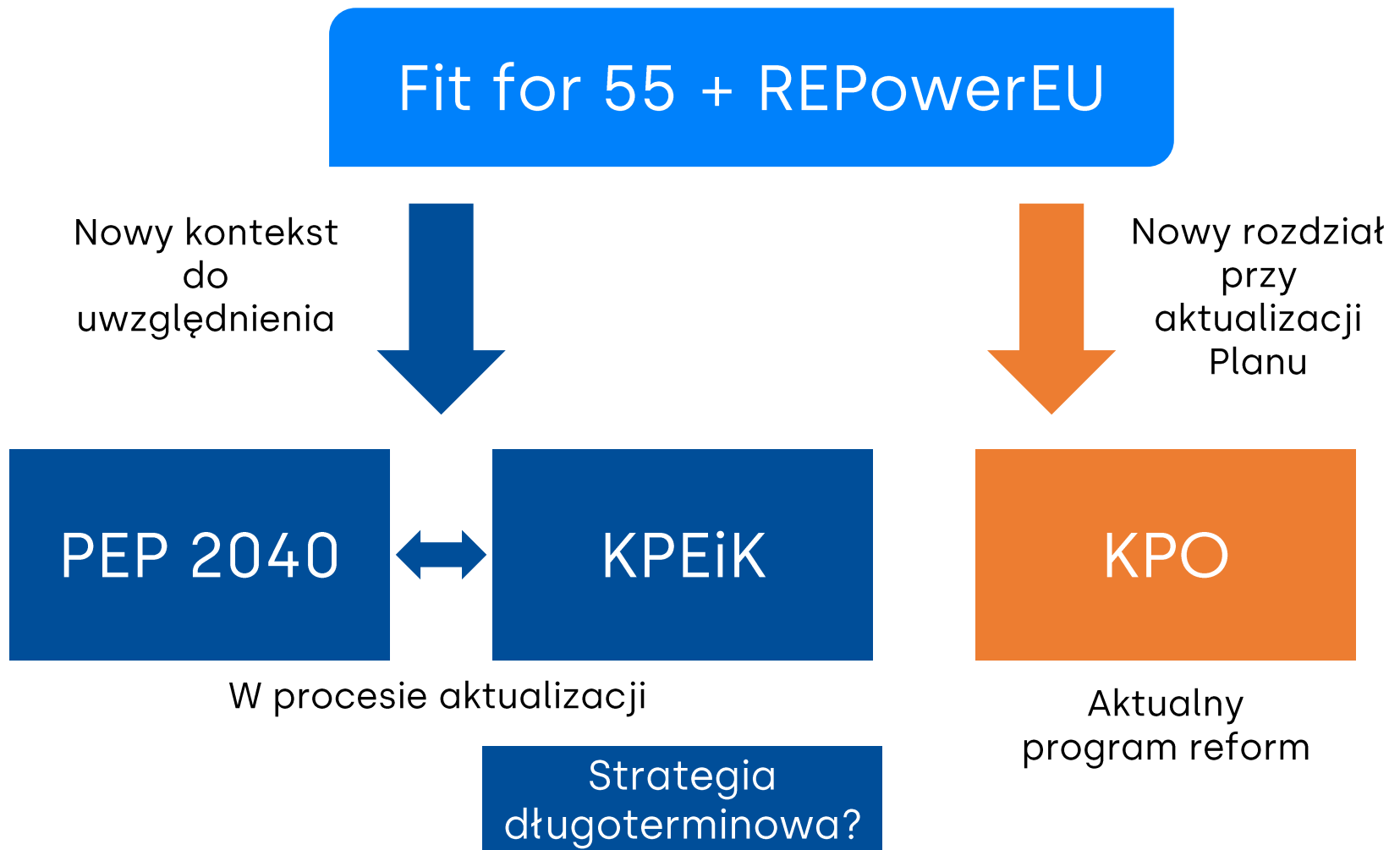
- Wytoczne dot. kwestii przekrojowych:
 - Wykorzystanie wniosków z dotychczasowych procesów: prac nad obecnymi Planami oraz sprawozdań z ich wdrożenia (tzw. NECPR)
 - Wczesny i skuteczny udział społeczeństwa zgodnie z konwencją z Aarhus
 - Wzmocnienie współpracy regionalnej między państwami
 - Wykorzystanie synergii z innymi instrumentami planowania i finansowania:
 - KPO – w tym zachęta do stosowania zasady DNSH w KPEiK
 - Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji
 - Społeczny Fundusz Klimatyczny
 - Wspólna Polityka Rolna (plany strategiczne)
 - Polityka spójności
 - Zapewnienie solidnej podstawy analitycznej Planu
 - Prognozy co najmniej do 2040 r., zachęta do przedstawienia perspektywy do 2050 r.
 - Zachęta do wykorzystania narzędzi i danych o otwartym dostępie
 - Ocena kompleksowa: wpływ na gospodarkę, społeczeństwo, środowisko
 - Uwzględnienie wpływu GOZ
 - Oszacowanie potrzeb inwestycyjnych oraz zestawienie ich z finansowaniem publicznym i prywatnym

Rola KPEiK w dobrym zarządzaniu transformacją do neutralności klimatycznej

Aktualizacja KPEiK na mapie innych procesów

Aktualizacja KPEiK wobec innych procesów

	Zakres sektorowy	Kompleksowość	Umocowanie zapisów
„Mała” aktualizacja PEP2040	Energetyka	Częstkowa aktualizacja – odpowiedź na kryzys energetyczny	Dokument krajowy, kształt i wdrożenie zależy całkowicie od rządu
Pełna aktualizacja PEP2040	Cały system energetyczno-paliwowy	Kompletne zestawienie istniejących i planowanych polityk	
Aktualizacja KPEiK	Cały system energetyczno-paliwowy, emisje procesowe i LULUCF		Konieczne przygotowanie Planu wg wymaganego formatu – brak mechanizmu rozliczania jego jakości oraz wykonania
Strategia długoterminowa		Ramowe działania na rzecz osiągnięcia neutralności klimatycznej	Formalny wymóg przygotowania Strategii, ale słabe umocowanie w innych procesach – brak Strategii bez konsekwencji
Rozdział REPowerEU w KPO	Cała gospodarka	Reformy oraz inwestycje jedynie w wybranych obszarach wybranych do Planu	Dostęp do środków objętych KPO zależy od akceptacji treści planu przez KE oraz wykonania jego zapisów

- KPEiK – jedyny dokument o szczegółowo określonych ramach obejmujący wszystkie elementy transformacji
- Wykorzystanie jego potencjału w praktyce zależy tylko od poziomu krajowego

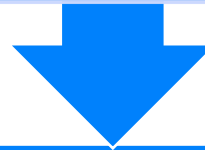
Dlaczego potrzebujemy kompleksowego planu?

Zintegrowane określenie skali wyzwania

Określenie ścieżki dojścia do celów 2030 z uwzględnieniem przyszłych potrzeb do 2050 r.

Podział wysiłku między sektorami

Uwzględnienie zależności międzysektorowych (np. elektryfikacja) i ograniczonych wspólnych zasobów (np. biomasa)

Określenie działań sektorowych z uwzględnieniem:

Skali niezbędnych zmian

Koniecznego zakresu interwencji

Wymaganego tempa zmian

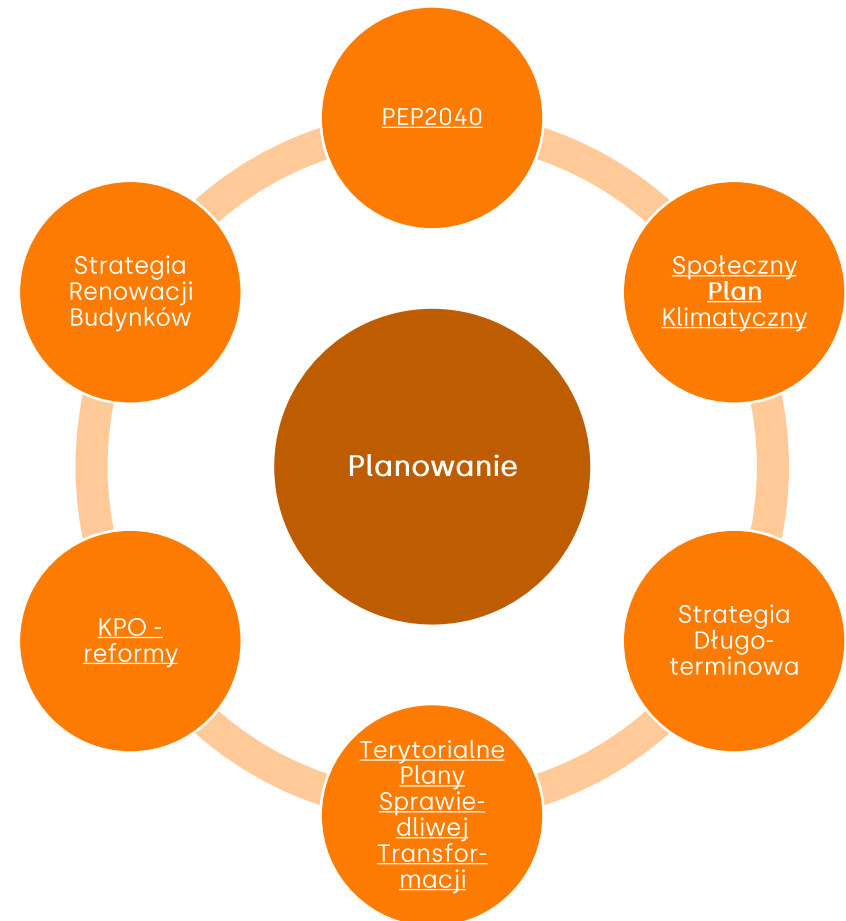
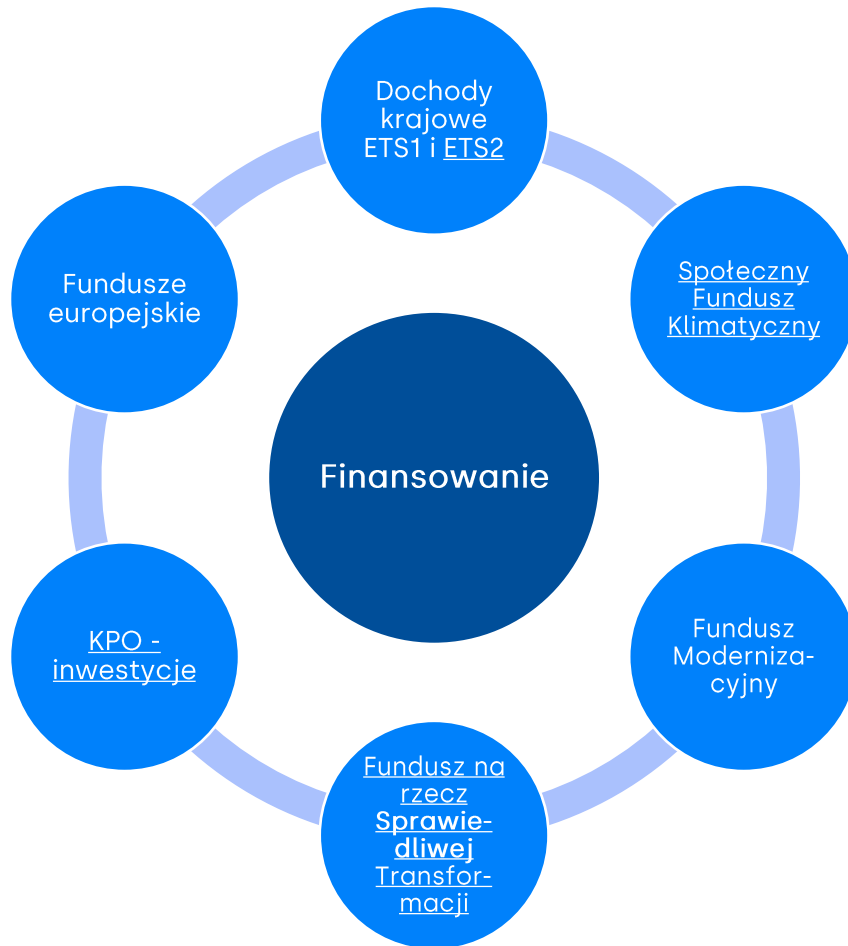
Projektowanie oraz ewaluacja poszczególnych instrumentów

Określenie wkładu danego instrumentu w wypełnienie celów do 2030 r.

Zapewniona spójność między planami sektorowymi

Określenie luk i niezbędnych dodatkowych działań

Finansowanie i planowanie transformacji – nowe elementy względem obecnego KPEiK

Czy zachowawcze podejście do KPEiK ma sens?

Kluczowe dylematy energetyczno-klimatyczne polskiego rządu w latach 2020-2022	Czy pojawia się w KPEiK?
Konieczność ustalenia ścieżki wygaszania wydobycia węgla	Częstkowo
Konieczność zarządzenia wyjściem z aktywów węglowych	Nie
Pułapka gazowa – konieczność zarządzenia ryzykiem zamiany uzależnienia od węgla na uzależnienie od gazu	Nie
Boom fotowoltaiczny i konieczność przygotowania sieci na szybki rozwój OZE	Częstkowo
Czyste Powietrze – konieczność zapewnienia odpowiedniej skali i jakości realizowanych inwestycji	Częstkowo
Strategia wodorowa – konieczność zapewnienia zeroemisyjnego paliwa gazowego w długim okresie	Nie
Konieczność ustalenia roli technologii CCS w osiągnięciu długoterminowych celów klimatycznych	Nie

źródło: [Remanent czy pomysł na przyszłość? Ocena KPEiK po trzech latach od przyjęcia](#).
Instytut Reform dla PZS (2023)

- Transformacja energetyczno-klimatyczna nadchodzi niezależnie od zapisów KPEiK – dobry Plan jest w interesie rządu, gdyż pozwala lepiej przygotować się na przyszłe wyzwania, które i tak nadejdą

Zintegrowane planowanie – lessons learned

Potrzebne
kompleksowe i
wyprzedające
planowanie

Potrzebna
transparentność,
włączenie
interesariuszy i
obywateli

Uwaga na
silosowość –
rosnące znaczenie
połączeń
międzysektorowych

Uwaga na
powielanie listy
obecnych inicjatyw

Pamiętajmy
o perspektywie
po 2030 r.

Pamiętajmy o
spójności z innymi
planami

Dziękujemy za uwagę

Aleksander Śniegocki
aleksander.sniegocki@ireform.eu

Zofia Wetmańska
zofia.wetmanska@ireform.eu

Fundacja Instytut Reform
office@ireform.eu